

BÖNSÖNDAGEN

ROGATE

Text: Evangelium Joh 16: 23–33. Predikan Åke Malander, S:t Matteus evangelisk-lutherska församling, Uppsala

Bön: *Vår kääre Herre och Frälsare, Jesus Kristus, du som har övervunnit världen – oss till godo – och som sade: Bed så ska ni få! Vi ber nu att du i dag välsignar oss med Ordets rena och klara undervisning och lär oss vad det är att bedja i Jesu namn. Amen.*

Bönsöndagens texter och predikningar rör sig, som namnet antyder, om temat bönen och närmare bestämt den kristna bönen. Låt vara att namnet egentligen kommer av att de tre dagarna mellan 5:e söndagen efter påsk och Kristi Himmelfärds dag i gammal tid utgjorde särskilda (mindre) böndagar, så är dock för vår del det här den söndag i kyrkoåret då vi speciellt fokuserar på Jesu undervisning om bönen i det kristna livet. Vi ska alltså begrunda vad Bibeln har att säga om bön och att bedja, att bedja i Jesu namn. Vi läser i dagens evangelium hur Jesus uppmanar oss att be i hans namn – och en uppmaning i Guds ord är alltid lika med en befallning. Vi hör också hur han karaktäriserar sina lärjungar som sådana som tror på honom. Därför säger vi idag:

En kristen bön är en bön i Jesu namn, en bön i tro på Jesus Kristus

Det finns ett oupplösligt samband mellan bönen och tron. Tänk på hur katekesens huvudstycken kommer. Först möter jag de tio Guds bud, och jag, ganska hyggliga och självgoda människa som väl Gud inte kan ha några allvarliga förebråelser emot, jag som då i vart fall inte är sämre än andra, jag ställs där inför Guds heliga lag, som med sin obarmhertiga röntgenblick avslöjar mig och förvandlar mig till en arm och naken och förkrossad syndare. Men som sådan får jag, och måste jag, gå vidare till det andra huvudstycket, om trons artiklar, och där förkunnas det ljuvliga budskap, evangelium, som övervinner Lagens hot och dom, och som är den Guds kraft som upptänder tron i mitt hjärta. När jag sålunda har blivit född på nytt och ett troende Guds barn, då börjar jag åkalla, ropa till och tala med min himmelske Fader. Och då är vi i det tredje huvudstycket, om bönen – på tron följer bönen. Detta, att den troende talar med Gud kallar vi att bedja, ja det är just detta som är den kristna bönen: det troende hjärtats samtal med Gud.

Eftersom bönen hänger samman med och är en konsekvens av tron, är den också, liksom tron själv, utan avbrott, en ständigt pågående kontakt med Gud, vare sig munnen är med och uttalar ord eller ej. Vi sade ju ”hjärtats samtal” inte munnens samtal. Den bön däremot som inte springer fram ur tron på Kristus och hans verk är ingen bön i Bibelns mening. Ett märkligt bibelställe är Apg 9 där det heter om Saulus/Paulus, som nu blivit omvänd: ”*ty se, han ber.*” Den fromme och nitiske fariséen Saulus hade väl hela sitt liv varje dag bett de judiska bönerna, men det är först sedan han blivit omvänd som Bibeln kallar det: ”han ber”.

Skriften säger, i Jakobs brev, att en rättfärdig människas bön är kraftig och verksam. I nutida religionsstudier vill man istället se bönen verkan och värde som en psykologisk inverkan på den bedjande, så att man genom att ge ord åt och utgjuta sin oro och sina bekymmer får en viss sinnesfrid. Detta kan väl i någon mån stämma till det rent yttre, men det är inte Bibelns lära.

Guds ord ger oss den trösterika vissheten att Gud lyssnar till sitt folks böner. *"Skulle då inte Gud skaffa rätt åt sina utvalda, som ropar till honom dag och natt, då han ju lyssnar tåligt till dem?"* (Luk 18)

Då kan vi kanske fråga oss: Vad ska vi bedja om, vad kan vi och vad får vi bedja om? Bibelns svar är: **Allt!** *"Gör er inga bekymmer för något utan låt Gud i allt få veta era önskingar genom åkallan och bön med tacksägelse."* (Fil 4) Allt som faller under Herrens vilja och löfte: *"Vad ni ber Fadern om i mitt namn, det skall han ge er."* Den bön som står under Guds löften är alltså bönen i Jesu namn, den bön som återropar sig på och hänvisar till Jesu ställföreträdande tillfyllestgörelse. Kristna morgon- och aftonböner brukar ofta börja med orden: Jag/vi tackar dig Gud ...", så börjar även fariséen i Luk 18 sin bön, men det finns en avgörande skillnad; den kristna bönen fortsätter: *"genom Jesus Kristus, din älskade Son"*.

Vi får alltså och vi ska bedja om allt som vi har behov av, andligt såväl som materiellt. Hur ska vi då bedja? Ja, det har Jesus också lärt oss. Vi ska inte vara som hycklarna och be för att bland människorna synas fromma. Vi ska inte heller vara mångordiga och hopa ord på ord i långa böner. Det kallar Jesus att be på hedningarnas vis. Vi ska inte vara som de. Vår Fader vet vad vi behöver, redan innan vi ber. Så ger han oss i sju korta böner som han ställer samman till en enhet mönstret för alla våra böner. I Fader vår sammanfattar han allt vad vi ska bedja om, i våra böner, förböner och tacksägelser.

Bönen, denna stora förmån som Herren har gett sin församling, är dock inget nådemedel, och därför kan en varning vara på sin plats. En oomvänd och sökande människa ska inte uppmanas att bedja. Sådant sker på många håll men är en själaskadlig praxis. Vi möter i nya testamentet, NT, människor som ropar och frågar: "Vad ska jag/vi göra ...?" NT svarar aldrig: Bed! Vad säger då Skriften istället? *"Tro på Herren Jesus Kristus", "Låt döpa er i Jesu namn"* och liknande. Jesus har dött för alla syndare – för alla, även för dig! Vem du än är och hur du än är, så kallar och inbjuder han dig idag: Kom till mig, så ska jag ge dig frid.

Låt oss alltså i alla livets skiftningar, under goda dagar och under onda, frimodigt bedja och ropa till Herren. Visst kommer det stunder då det känns tungt för oss, men det hjälper inte att sitta i ett hörn och sucka och inte heller att jämra sig och klaga inför sina medmänniskor. Din nästa kan oftast inte göra så mycket (och har säkert nog av sina egna bekymmer). Nej, kära vänner, då ska vi istället klaga till Gud. Han är den som både kan och vill hjälpa. Det finns ett uttryck som jag tycker mycket om: Vi ska påminna Gud om hans löften. Du får komma hur ofta du vill med dina önskingar inför Gud. För oss som kyrka och församling verkar som om vi för närvarande är inne i en prövningens och tuktans tid, och då ska vi inte tappa modet utan ta fasta på alla Herrens löften och desto ivrigare, ja dag och natt, ropa till Herren. I förtröstan på hans hjälp ber vi: *och inled oss icke i frestelse, utan fräls oss ifrån ondo!* Till sist ska vi så påminna varandra om att all kristen bön, uttalat eller bara tänkt, alltid avslutas med: *"men ske din vilja!"* I Guds allvisa och allgoda vilja överlämnar vi alla våra böner.

Amen.

Vi förehåller dig, o Jesu, ditt ord. Uppfyll ditt löfte även på oss som är samlade i ditt namn. Kom till oss med din välsignelse, med din nåd och frid. Låt oss behålla din läras dyrbara sanning, så att vi alltid frimodigt som barn kan bedja till dig, du vår uppståndne segerrike Frälsare. Amen.